

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünnepnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Száma 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz fordítva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
désrel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 10
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 20 fill.

Földes Béla és a Fiumei Hirlap.

A szabadhajózásról szóló törvényjavaslat tárgyalása során teljes mértékben és minden tekintetben érvényesül az az álláspont, amelyet a *Fiumei Hirlap* kezdetől fogva elfoglalt és amelyhez az országos érdekek követelményeképpen szívé-
sen ragaszkodik.

A szabadhajózásnak hazai közgazdasági érdekekben teljesítendő szolgálatait az államsegély nyújtásával szemben ellenértékül megkövetelte és megköveteli *Kossuth* Ferenc, a ki már az első ankét idején kijelentette, hogy a *Fiumei Hirlap* kiinduló pontját magáévá teszi. A bizottsági tárgyalások során úgy ő, mint *Szterényi* József államtitkár meggyőzően magyarázta meg az ellenérvekkel szemben, hogy a közérdeket nem szabad a tengerészetben sem alárendelni a magánérdeknek és nem szabad szem elől téveszteni, hogy a törvényjavaslatához fűződő országos érdek abban összpontosul, hogy a hazai közgazdaság tengeri és tengerentuli szükségletei megfelelő eszközt nyerjenek a fejlődésképes és haladó tengerészetben.

A képviselőház közgazdasági bizottságának ülésén, amely ezen törvényjavaslattal foglalkozott, nagyon megszívlelendő kívánságot hangoztatott *Földes Béla* egyetemi tanár, a nemzetgazdaság tudós professzora, amikor hangsúlyozta, hogy a magyar vállalkozást a tengeri hajózás felé kell terelni.

A képviselőház ezen nagytekintélyű tagja felkarolta a *Fiumei Hirlap* által felvetett eszmét, a melyet hazafias kötelesség szült. Az illetékes tényezők is foglalkoznak tehát azzal a sajnálatos helyzettel, hogy amíg Magyarország négy évtized óta milliókat áldoz a hazai tengerészet előmozdítására addig a legnagyobb könnyelműséggel mindeddig elmulasztotta annak a megvalósítását, hogy a magyar vállalkozás, a magyar kereskedő és a magyar ifjúság a tenger felé irányítsa figyelmét, a mely irányban a sikeres boldogulás számos eszközét találhatja.

Aktuálissá válván az üdvös reform kérdése, meg kell jelölnünk nekünk, mint kezdeményezőknek azon utat is, amelyen a cél érdekében haladnunk kell. Mindenekelőtt feleltet kívánatos, hogy az *Apponyi Albert* gróf elnöklése alatt álló „nemzetközi tengeri jogi magyar egyesület” hozzájárjon azon feladatok megvalósításához, amelyek

alapszabályaiban foglaltatnak. Ezen alapszabályok ugyanis előrelátóan gondoskodtak arról, hogy a gyakorlati emberek és az érdeklődő nagyközönség hozzájusson ezen szakismeretekhez. Előadások, felolvasások, szak- és hirlapirodalmi tevékenység olyan eszközök, a melyek az első lépéseket sok sikerrel biztosítják. Az ellenvetés, hogy ennek a fontos célok eléréseért alakult egyesületnek anyagi eszközei tulságosan szerények a működés megkezdéséhez, nem állhat meg végre is néhány ezer korona évi kiadást még képes a magyar állam beilleszteni abba a költségvetésbe, amely oly sok millióval kápráztatja a szemet.

A második, sürgős intézkedésnek oda kell irányulnia, hogy a magyar kereskedelem jövő generációja a tengeri hajózás elméleti ismereteivel lépjen be a gyakorlati életbe. Nincsen a tengerhajózó nemzetek között egyetlen egy sem, a mely erről már a múlt század nagy tengerhajózási átalakulásának stádiumában ne gondoskodott volna. Egyesegyedül Magyarország maradt vissza és tengerhajózásának áldozatkész fejlesztése során sem gondolt arra, hogy ha már megteremti a mi viszonyainkhoz képest a nagy magyar tengerészetet, meg kell teremtenie hozzá a megfelelő munkásanyagot is. Az országnak körülbelül negyven kereskedelmi szakiskolája és akadémiaja van, ezekből átlag 1000 fiatal ember kerül ki évenként és ezek közül egynek a látóköre sem terjed a fiumei kapuig és az azon át vezető tengerentuli és világkereskedelem felé.

Bizunk benne, hogy *Földes Béla* országgyűlési képviselő, úgy mint a közgazdasági bizottságban tette, a Házban is fel fogja karolni a *Fiumei Hirlap* hazafias észrevételeit és ezzel lehetővé teszi, hogy a magyar állam ismét beigazolást nyerő áldozatkészsége ne néhány ember érdekeit szolgálja, hanem az egész ország számára váljék gyümölcsözővé.

Note alla seduta.

Interessante assai la seduta di ieri sera, e noi siamo lieti di veder questa insperata sollecitudine dei pubblici interessi di cui la Rappresentanza in genere, alcuni onorevoli in ispecie han dato saggio. Vale proprio la pena seguire nel suo corso vivace la seduta del patrio consiglio, fermandoci tratto tratto a fare qualche considerazione, alle quali certo non manca argomento; tanto più che quel gio-

iello di giornale a cui la via del Fosso ha la somma fortuna di dare vita, vi aggiunge commenti che vogliono essere molto spiritosi, ma sono anche molto salati, e, via, anche un po' troppo porcini.

Della manifestazione patriottica cui ha dato occasione l'omaggio che l'Ungheria unanime entusiasta renderà alle ceneri dei suoi eroi, morti in terra straniera, ceneri che verranno ora solennemente trasportate in patria, non si può che altamente compiacersi; tanto più poichè si vede il desiderio patriottico del ministro del Culto e della P. I. prevenuto dal patriottismo del Consiglio scolastico, il quale però fa pure qualche grave sproposito, come abbiamo recentemente osservato, quando, per la sua strana costituzione subisce l'influenza dell'apostolo della società evoluta. Ma lasciamo andare, ralleghiamoci della dimostrazione così sinceramente, così altamente patriottica, e passiamo innanzi.

Ammirabile la disinvoltura del magnifico podestà nelle sue risposte alle interpellanze degli on. Mohovich e Stupicich. Confessa all'on. Mohovich che fu commessa una irregolarità, un abuso; e assicura che non avverrà più, come se fosse la cosa più naturale del mondo. E l'on. Mohovich si dice soddisfatto! Poi rispondendo all'interpellanza dell'on. Stupicich, dice: ho dato la colpa del ritardo dei lavori di riparazione nelle scuole al Consiglio scolastico; ma no, la colpa non è sua; è del caso! E anche l'on. Stupicich si dichiara soddisfatto.

Finalmente la *raccapricciante freddezza*, onde certe cifre dicono le condizioni orribili del nostro ospedale, hanno scosso alcuni onorevoli i quali nella seduta di ieri hanno presentato una mozione in cui viene chiesta la costruzione di un nuovo ospedale, indicando pure i mezzi per sopperire alla spesa, non lieve certo, ma indispensabile, santa.

Senonchè non possiamo trattenerci dall'esprimere la nostra meraviglia che appena ora, sebbene lo stato insopportabile delle cose nel nostro ospedale duri da oltre un decennio, si sia trovato opportuno a presentare la mozione suaccennata. E dire che ormai si potrebbe avere il nuovo ospedale bello e fatto, proprio coi mezzi suggeriti dagli autori della mozione, che ad ogni modo consideriamo la ben venuta. Ma, Dio, quanto tempo bisognerà attendere ancora, finchè Fiume avrà la soddisfazione di possedere un ospedale che risponda alle esigenze dell'umanità e della civiltà.

E le orribili condizioni dell'ospedale, per cui gli ammalati che hanno bisogno di 35 metri cubici di spazio, ne hanno al massimo 14, i poveri neonati appena 4, dureranno ancor per lo meno un paio di anni. Eppure gli autori della mozione non fanno parola di un provvedimento provvisorio che si presenta come una assolu-

ta necessità, a cui si deve provvedere, se non si vuole avere sulla coscienza una colpa gravissima. Parrà eccessivo, ma non è punto ciò che stiamo per dire. Se l'ammalato che ha bisogno, perchè la cura riesca efficace, di 35 metri cubici di spazio e quindi di aria, se ne concedono soltanto 10, si espone la sua vita, la sua salute a grave pericolo là appunto, ove egli si reca per salvare l'una e riconquistare l'altra.

Ma, non è questo un delitto, un qualche cosa che ripugna ad esprimere?

L'on. Alberto Sirola è un uomo che non si può dire in politica conseguente, ma è uomo di cuore, infaticato nella tutela, nel promovimento degli interessi del popolo, specie di quella parte che non si trova nelle migliori condizioni. Gli operosi campagnuoli, gli operai fiumani lo trovano ognora sulla breccia a lottare perchè siano fatte loro condizioni di vita sopportabili, perchè essi dal loro lavoro ritraggano tutto il vantaggio conseguibile, perchè essi pure abbiano la loro parte dei benefici della civiltà. La mozione da lui ieri presentata è di tutto ciò bellissimo saggio, e noi facciamo caldi voti che l'eccezionale governo marittimo appaghi le sue giuste domande, e si renderà benemerito della nostra città e farà opera invero umana e patriottica.

L'on. Ermanno Bruss, altro rappresentante che ha sinceramente sposata la causa del popolo, e sorge animoso alla sua difesa, fece pure ieri parecchie delle solite intetpellanze. Non sappiamo quali criteri lo abbiano guidato nel suo giudizio; ad ogni modo il fatto del nastro dai colori italiani attaccato alla corona offerta al grande artista italiano Novelli, non giustifica punto quel giudizio. Ciò non toglie però che sia ridicolo e malvagio l'attacco di cui l'ha fatto segno quel giornale infame che coglie ogni occasione di rifarsi di certi misteriosi silenzi in circostanze, ove la sua *autorevole* e simpaticissima voce era reclamata; ma allora gli interessi anche misteriosi del gran sere richiedevano silenzio e il giornale nobilmente, coraggiosamente tacque. Ad ogni modo all'on. Bruss spetta la lode di una grande franchezza, e di una lodevole indipendenza di idee e di opinione; degli uomini del suo carattere non si fanno i moretti.

Noi non vogliamo dare all'atto della *Giovane Fiume* il significato che pare l'on. Bruss abbia voluto dare; ma diremo con lui, sarebbe stato molto meglio dare a Novelli il nastro coi bei colori fiumani. E' vero, anche a Vienna a Caruso furono offerte corone col nastro dai colori italiani; ma Finme non è Vienna, e ciò che a Vienna è la cosa più innocente del mondo, a Fiume può assumere significato che a qualcuno non piaccia. Ad ogni modo prendiamo atto delle parole del podestà e chiudiamo

l'incidente, riserbandoci però di ridere sulle spiritosità porcino-salate che abbiamo ammirato nei commenti accennati dell'amenissimo giornale già citato. Non la possiamo fare oggi perchè non ce lo concede lo spazio.

Altro saggio di strana disinvoltura et ha dato il magnifico podestà nella sua risposta all'opportuna interpellanza Stupicich, il quale fece indirettamente una strana elogio alla Commissione di cui egli stesso fa parte. Certo le osservazioni dell'on. Stupicich sono giuste, ed egli ha messo mano... e non è, bisogna convenirlo, la prima volta — su ciò che giustamente chiama una piaga. Che risponde il podestà? Invita l'on. Stupicich di portare la questione in seno alla Commissione contro il rincarò dei viveri nella sua prossima seduta. Ma, magnifico, si richiede un provvedimento urgente e che potrà fare la Commissione? Un altro memoriale, che sarà da Vostra Signoria inviato al r. Governo e non otterrà risposta o la otterrà chi sa quando. A noi pare che invece il provvedimento sia facile e si possa prendere immediatamente. Uno o magari tutti due i commissari all'annona, con buon nerbo di guardie, in piazza Scoglietto nei giorni di mercato sino alle 10 a garantire la libertà di vendere al pubblico di prima mano per le persone che giungono alla piazza colle derrate. E' più che altro questione di ordine e di tutela delle libertà.

Nel prossimo ci divertiremo a parlare ancora della seduta; diciamo così perchè vi sono un paio di argomenti che sono stati svolti in modo assai divertente.

Goluchowszki és a delegáció. A külügyminiszter helyzetére vonatkozólag még ma is ezerféle kombináció lát napvilágot, melyek azonban semmi pozitív eredményt nem regisztrálnak. Érdeklődésre tarthat mégis számot a P. Hl.-nak egy bécsi távirata, mely a sugalmazottság látszatával úgy állítja fel a kérdést, hogy Wekerle nyilatkozzék, hogy akarja-e gróf Goluchowszki politikáját a delegáció előtt képviselni. A külügyminiszter e kérdés egyenes felállítására kényszerítve van egyrészt azon tárgyi okból, mert nem folytathatna tovább oly politikát, melylyel mindkét ország kormánya nem identifikálja magát, másrészt azon cél-szerűségi okból, mert a külügyminiszter a magyar miniszterelnök támogatására szorult. Ha Wekerle hajlandó a magáévá tenni a külügyminiszter politikáját a delegáció előtt — marad, ellenkező esetben eltávozása befejezett dolog. Ha a P. Hl. ezen közleménye tényleg teljesen fedi a külügyminiszter elhatározását s a külügyminiszter az alternatívát tényleg így óhajta föllátni, az eset a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

A véka alól.

Fiumében sok apróságnak látszó eset történik meg, mik nagyon fontos kérdésekre vetnek világosságot. Az apró dolgok zajtalanul mennek végbe s éppen ezzel a csendességgel palástolják azokat a helyzeteket, miket nem palástolni — veszedelmes lehetne. Igaz, hogy Magyarországon haza- és nemzetellenes tetteket elkövetni uri vétek és megtorlás arra nincs: mindenki igyekezik azonban ily fajta szándékát, legalább míg lehet, véka alá rejteni. A véka alól veszünk elő néhány esetet.

A „Giovine Fiume”. Sokszor bemutatottuk már ezt az egyesületet. A *Giovine Fiume* a „hazafias” olasz szülők gyermekeiből alakult *irredentista egyesület*. Táplálják itt Magyarországon azt a nevétséges vágyat, hogy „vissza”-csatlakozhassanak Olaszországhoz. Hogy Fiume soha nem volt Olaszországé, inkább Magyarországa volt Velence, Nápoly, — mellékes; a magyar nem ábrándos, nem röppen olyan messze gondolata; megelégszik önhazájával, de abból nem is enged. A *Giovine Fiume* még sem akar a nemzettel egy véleményen lenni. Nagyolasz ábrándjai vannak, pedig keletkezése a dalmát, horvát és valami chioggia-i halászvér összetalálkozásából ered. Nincs megelégedve azzal, hogy Fiume Magyarországa és sértő módon mellőzve érdekeit, ad kifejezést minduntalan hazaáruló szándékának.

Nemrég nagyon tüzeltek Zanella ur szellemi ösztökélése mellett Triesztben a „közös aspirációkért” egy irredentista kongresszuson, melynek szervezetének Fiume városának képviselője is tagja. A „Giovine Fiume” azonban nemcsak az ország határán kívül bocsátja áruba Fiumét; megteszi ezt még itthon is.

Novelli Ermete bucsuestélyére készült a polgárság. Megtisztiztelt benne a nagy művészt a város minden nemzetiségű tagja. Még a horvátok is tapsoltak a nagy olasz mester művészetének. Mikor tehát a város polgársága nem tett „nemzetiségi” különbséget, éretlenség volt a „Giovine Fiume”-tól, hogy „olasz” tüntetést rendezett. Egy virágállványt szereztek *Novelli*-nek, melyre zöld-fehér-piros színű szalagot vontak.

Azt hisszük Magyarországon vagyunk és így, a hazánkba érkező művészt csak magyar nemzeti színeket viselő szalaggal lehetett volna jog és tisztesség szerint megajándékozni. A Teatro Comunale-ban tehát új tüntetést rendeztek Magyarországra ellen.

Tegnap a rappresentanza ülést tartott. Egy *Bruss* Hermann nevű vendéglős kérdést intézett a polgármesterhez, hogy mért engedték meg az éretlen és szemtelen tüntetést? Ha nem a magyar nemzeti színeket viselő jelvényt akartak a virágállványra tenni, mért nem a város színeit tették rá?

Dr. *Vio* Ferenc polgármester pedig védelembe vette a „Giovine Fiume”-t és azzal érvelt, hogy az ugy szokás, hogy amilyen nemzetiségű embert ünnepelnek, olyan nemzetiségű jelvényt adnak tisztelükről kifejezést. Hangsúlyozta, ha olasz művészt adnak át szalagot, olasz színeket viselő szalagot szereznek s ha osztrák művésztől van szó, akkor pedig az osztrák jelvényekkel tisztelik meg. A magyar nemzeti jelvényről hát szó sincs — dr. *Vio* Ferenc polgármester szerint. Csudálkozunk, hogy a magnificust még nem sóprúzták ki a hazából; de még megtörténhetik. A rappresentanza meguyugodott a válaszában, amin nem is bámulunk, mert annak jelenlegi többsége egy huron pendül a kiseprűzni való magnificus polgármester ural.

A *Wachal*-ügynökség (Voce del Popolo) beszél *Bruss* Hermann interpellációjáról. A derék embert fellépéséért kigunyolja és pártfogásába veszi „Giovine Fiume”-t, a

kinek irredentista mozgolódását helyeseli. Ugyanebben a lapban, melyben ezeket írja, képmutató tisztelettel beszél a Rákóczi-ünnepségről. Valószínűleg őszinte szívet írta meg e cikkeket valamelyikét. Nem is kell haboznunk, hogy kitaláljuk, a „Giovine Fiume” éretlensége lelkesíti jobban *Wachal*-ügynökséget, a Rákóczi-ünnepség kérdésével szemben.

Lassankint kiderül, hogy kik voltak indító okai a szokolista botránynak. Nem a szokolista, azt mindig hajtogattuk s ellenkező oldalról nem adtak nekünk igazat. Most az autonompárt sajtója elszólja magát. A sokolista-botrányt a „Giovine Fiume” rendezte. Azt írja ugyanis az autonompárt sajtóorgánuma, hogy habár az ifjúsági egyesület olasz szalaggal ellátott virágállványt is adott *Novelli*-nek, mégis hazafias, mert *megmentette* a magyar állam becsületét azzal, hogy már *előre intézkedtek*, hogy a horvátok — kik a magyar-horvát barátság érdekében voltak Zágrábban — ne vonulhassanak végig zászlóikkal a városban. Aki emlékszik a zavargások idejére, tudja, hogy az „előre intézkedések” teremtették meg a botrányt. Most kipattant, hogy a „Giovine Fiume” tett előzetes intézkedéseket — a hazáért. (Vajjon melyik hazát értették alatta?)

HIREK.

— **A dínnye a fűben.** Egy távirati tudósítás ma dr. *Gaál* Tibor volt kormányzóhelyettesnek Fiuméből való végleges eltiltását jelenti. A hivatalos lap mai száma közli, hogy dr. *Gaál* Tibort a fiumei némat a közigazgatási bírósághoz *bíróvá* nevezte ki. A basáskodó darabant-kormányzóhelyettesnek erős hanyatlása a kinevezés a fiumei állása után, melyért mellékes zsiros jövedelmek is jártak. A dicső politikai alak egyébként nagy kerékkötője volt minden fiumei nemzeti kérdésnek. Korteskedett az irredentisták javára, a kormányt pedig félrevezette rossz információival. Mikor tennie kellett volna valamit, nem hallottunk róla semmit. Csak akkor tudtunk róla, mikor a magyarságnak lehetett valamiben ártani. Az utóbb lezajlott botrányoknak is ő volt az indító oka s mikor ezért felelősségre vonták, árva szót se szólt. Egyedüli emlékéül fenn is maradt is rá ez a szállóige: „*Gaál* a fűben”. Még a dínnyét is megfosztotta attól az örömtől, hogy meleg nyári időben ő foglalhassa el a kellemes gyepet. Nos, jó is, hogy kikergettük innen.

— **A szabadhajózás és a Fiumei Hirlap.** Mai vezető cikkünkben ismertetjük *Földes* Béla országgyűlési képviselőnek a képviselőház közgazdasági bizottságában hangoztatott álláspontját, amely a mi eszménk megvalósításának reményét jelenti. Megemlítendőnek tartjuk azt is, hogy a legtekintélyesebb közlekedési szaklap, a *Vasuti és Közlekedési Közlöny* a törvényjavaslat alapos és szakszerű megbirálásában szintén a mi álláspontunkra helyezkedik és így végzi érdekes cikkét:

„A ki nem hívja a fantáziát segítségül annak a pozíciónak a felismerésére, a melyet a világtengerészetben elfoglalunk, hanem tárgyilagos vélemény alapján keresi az összhangot az országos érdekek és a magyar tengerészet között, annak be kell látnia, hogy a tengerészetnek, mint önálló közgazdasági ágának fejlesztése a mi mai viszonyaink között

legalább is korai. Mindaddig a míg a magyarországi vállalkozási hajlandóság a bankok és pénzintézetek alapításában merül ki és a magyar kereskedők nem ismerik fel a tengeri kereskedelem üzleti előnyeinek nagyságát, a míg a tengerhajózás nálunk az ismeretlenség világába tartozik és még csak arról sem történik gondoskodás, hogy a tengerkereskedői nemzedék látköre a tengerentútra is elérjen, addig csak eszköz a tengerészet a magyar tengerentúli érdekek számára. Az 1893. évi XXII. törvényeknek magyar szempontból egyetlen eredménye, hogy a fiumei hajórajstromot 12 gőzhajó beiktatásával nagyobbitotta. A miniszter magyar szempontból előnyt ad ezzel szemben annak az országos szükségletnek, hogy közgazdaságunk a tengerészet nyújtotta eszközök gyarapításával is előmozdítottassék.

— **Merénylet a trónörökös ellen.** Triesztből jelentik: A minapában hire terjedt, hogy az *Aslingbe* vezető vasutvonal megnyitása után az udvari vonat ellen, amelyben *Ferenc Ferdinánd* főherceg ült, merényletet követtek el. Amikor a vonat *Seistriknál* egy halmon haladt át, hirtelen dinamittöltény robbant föl a síneken, ami a vonaton nagy pánikot idézett elő. A csendőrség akkor nem tudta kinyomozni a tettest, de tegnap Triesztben letartóztatták. Kihallgatásánál kijelentette, hogy ő a dinamittöltényt csak a vonat megérkezésén való örömeben gyújtotta meg. Átadták az országos törvényszéknek.

— **Una carta della Regione Giulia.** Ci perviene dalla casa editrice triestina *F. H. Schimpff* una nitidissima carta della Regione Giulia, disegnata dal signor *Enrico Bombig*, di Gorizia. Il terreno è disegnato in rilievo; idea felicissima che oltre al rendere più piacevole il piano geografico, lo rende, per l'esatta evidenza dei dettagli, molto pratico ai turisti. L'autore ha avuto poi un'altra idea felice: quella di adottare — ciò che avviene per la prima volta — la nomenclatura secondo il repertorio ufficiale della Giunta provinciale istriana. E se si considera poi che mancava finora una buona carta complessiva della Regione, il lavoro cartografico del signor *Bombig* va altamente apprezzato e lodato.

— **Una riunione di agenti al dettaglio.** Stasera si riunirà il Comitato pro riposo domenicale degli agenti al dettaglio. A quanto sappiamo il Comitato deciderà di tenere domenica 21 corr. alle 3 pom. al Teatro Fenice un comizio pubblico per conseguire l'appoggio della cittadinanza all'equo desiderio.

Il comizio avrà il seguente ordine del giorno: I. Domanda d'appoggio alla cittadinanza per conseguire il riposo domenicale assoluto. II. „Ultimatum” sulla risposta al memoriale già presentato ai principali dagli agenti al dettaglio.

— **Nagy vadászatok Nagyszentmiklóson.** Gróf *Nákó* Sándorné, *Lipthay* Eszter bárónő, a fiumei kormányzó neje, Nagyszentmiklósról érkezett, hogy előkészületeket tétessen a nagyszentmiklósi birtokán legközelebb megtartandó nagyszabású vadászatokra. Hír szerint az idén az uralkodóház néheny tagja is részt vesz gróf *Nákó* Sándor vadászatain.

— **Uj katonai attaché.** A király *Zuculin* Henrik vezérkari ezredes az olasz királyi udvarnál Rómában levő nagykövetségénél viselt katonai állásától felmentette és helyébe *Mietzl* Ágost vezérkari őrnagyot nevezte ki.

— **A Simplon alagut veszedelme.** Milanóból jelentik: A Simplon-alagut mellőágának a boltozata beomlásra fenyeget. Ugy látszik, nem elég erős a föltötte kétezer méter magasságba emelkedő hegytömeg elbírására. A fő-ág is veszedelemben forog: ezt hegycsuszam-

lás fenyegeti. Azt hiszik, hogy a közetek ellenálló képességében ezt a káros változást ez a meleg vízforrás idézte elő, amelyre a fő-alagút furása közben bukantak. A bajon úgy akarnak segíteni, hogy a boltozatot tartó vasgerendákat nagyobb méretűekkel cserélik ki. Az alagutban rajdnem elviselhetetlen a hőség, ami rendkívül megnehezíti a munkát.

— **Apró hírek.** Beck gróf — testőrkapitány. A király a Windischgrätz József herceg halálával megüresedett testőrségi kapitányi állásra Beck gróf tábornokot, volt vezérkari főnököt fogja kinevezni.

A benzinrobbanás áldozatai. A Rombach-utbában, Oszvald István kötőszerszám készítő és kezyütisztító műhelyében tegnap este nagy benzinrobbanás történt. A robbanás megölte Oszvald Istvánnak négyéves kis fiát, őt magát, a feleségét és Benkő Ede nevű segédjét súlyos égett sebekkel a Rókus-kórházba viték a mentők. A szerencsétlenségnek most még egy áldozata van: Oszvald Istvánné, a ki ma reggel meghalt a kórházban. Holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe, kis fia fölteste mellé. A két sebesült állapota kissé javult s az orvosok remélik, hogy meggyógyulnak.

Az angolok látogatásának viszonzása. A Budapesten megjelenő „Hungary“ című angol nyelvű folyóirat, arról értesül, hogy közéletünk vezető egyéniségei a jövő évi júniusban viszonzni akarják a nálunk járt angolok látogatását. Az Angliába való kiránduláson, amelynek a részleteit most állapítják meg, számos képviselő is részt fog venni.

A dróttalan táviró. Nauenből táviratozók: A dróttalan táviró-konferencia tagjainak látogatása alkalmával a naueni nagy telefonállomáson ma első ízben adtak fel egy, a társaság által életbeléptetett új rendszer szerint táviratot, még pedig teljes sikerrel.

„A Lloyd“ vendéglőt és szállodát

ugy kerülni minden becsületes magyar, olasz és horvát polgártársunk mint a dögvészes helyet. Ne hízaljuk tovább pénzünkkel Karl Exnert, a magyar nemzetet és Fiume hazafias polgárságát gyalázó osztrák országfutó betyárt! Fiume derék polgársága már bojkottálta e magyargyűlölködő és

hirhedt antiszemita-agitátornak svábbogár-telepét. Jelen figyelmeztetésünk azoknak a tapasztalatlan idegeneknek

szól, a kik esetleg még nem értesültek Karl Exner gotterhalte-betyár magyar nemzetet gyalázó gaztettéről s e tudatlanságukban véletlenül be találnak vetődni a Lloydhoz címzett svábbogártanyára.

Dr. Feles-féle Stomatin a fogakat néhány napi használat után hó fehérré tisztítja. E magyar gyártmány kapható minden drogeriában és gyógyszerárban.

— **Festőiskola.** Hevesy Pál festőművész Via Caserma 5. szám allati műtermében festőiskolát nyit. Beiratkozói naponként 4—5 óra közt lehet. — Képeit egyben művásárlók figyelmébe ajánljuk

Dr. Keszthelyi Péter Szusákon lakik a 68. számú Ruzsics-féle házban. Telefonszám 499. Rendel délelőtt 11-től 12 és félóráig és délután 2—4-ig.

TÁVIRATOK.

A Ház ülése.

Budapest, okt. 20. A képviselőház mai ülését Justh Gyula elnök nyitotta meg d. e. 10 órakor.

Bizony Ákos, az igazságügyi bizottság elnöke a Ház elé terjesztette a bizottság tegnapi ülésén elfogadott Rákóczi-féle törvényjavaslatot.

Gál András, a közlekedésügyi bizottság elnöke a szabadhajózásról szóló törvényjavaslatot terjesztette elő.

Nagy Endre, a pénzügyi bizottság elnöke az iparfejlesztésre vonatkozó törvényjavaslatot terjeszti elő; **Kossuth Ferenc** kereskedelemügyi miniszter kéri a javaslat elfogadását.

A javaslatra vonatkozólag észrevételeit megtette Maniu nemzeti-ségi, Szentiványi és Holló függetlenségi és Pájer horvát képviselő, majd néhány percnyi szünet után Ninkovic horvát képviselő. Miután a gyorsírók a horvátok horvát nyelvű felszólalásait nem jegyezték, **Ugron Gábor** rámutatott e körülmény sérelmes voltára és horvát gyorsírók alkalmazását kérte.

A mentelmi bizottság elnöke jelenti, hogy **Zanella Rikárd** fiumei képviselőt a bizottság nem adja ki a Voce del Popolo-ban megjelent névtelen rágalmozó cikkeiért. A ház ehhez hozzájárult.

A Házat nem fogják bezárni, miután **Kossuth Ferenc** kereskedelemügyi és **Polónyi Géza** igazságügyminiszter részéről kormány-nyilatkozat van.

Gaal Tibor közigazgatási bíró.

Budapest, okt. 20. A fővárosi tudósító jelenti, hogy **Gaal Tibor** a közigazgatási bírósághoz neveztek ki bírónak Rákosi helyébe, kit a konstantinápolyi konzuli bírósághoz helyezték át.

Miniszterek Bécsben.

Wien, okt. 20. Wekerle Sándor miniszterelnök és Apponyi Albert közoktatásügyi miniszterek ide megérkeztek. A mai délelőtt folyamán a király kihallgatáson fogadta őket, mely egy óra hosszúig tartott.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, okt. 20. A függetlenségi párt tegnap délután értekezletet tartott, melynek során iparfejlesztési törvényjavaslatokat tárgyaltak. **Batthyányi Tivadar** gróf általános tetszéssel fogadott beszédet tartott a bankok szubvencionálása ellen.

Bombamerénylet a cár ellen.

Kronstadt, okt. 20. A cár ellen ma bombamerényletet követett el egy Vlatovszky nevű egyén. A merénylet nem sikerült.

A francia kormányválság.

Páris, Az új kabinet megalakításával **Clemenceau** miniszterelnök bizatosít meg. A kabinet tagjai a régiek maradnak.

Az új bukaresti követ.

Wien, okt. 20. Egy itteni lap értesülése szerint **Schönburg-Hartenstein** János herceg lesz az új bukaresti magyar-osztrák követ, a kinek a kinevezése nemsokára meg fog történni. **Schönburg-Hartenstein** herceg külügyminiszteriumban kezdete meg karrierjét, szolgált azután a párisi és a londoni nagykövetségeken s a bukaresti követségeken is, a hol négy évet töltött.

Lázadás Turkesztánban.

Pétervár, okt. 20. Turkesztán több városában, melyek a középszerű vasút mentén terülnek el, mint Pétervárról jelentik, egy időben lázadás tört ki. A lázadásra kiadott jel **Kinkovics** katonai ügyésznek egy tárgyalóteremben való meggyilkolása volt. Az orosz forradalmárok egyesülve különböző turkomán törzsekkel, a melyek 1881. azaz a turkománoknak az oroszok által való leigázása óta nem szüntek meg titokban gyűlölni az oroszokat, több városban, így **Asabadban, Merdban, Taskendben** és **Csarcsuban** zendülést támasztottak. Az utcákon véres harc fejlődött ki a lázadók és az orosz helyőrség csapatai közt. A kormány az egész tartományon kihirdette az ostromállapotot. Turkesztánban 4 évvel ezelőtt volt az utolsó lázadás, a melyet rettenetes kegyetlenséggel vérbe fojtottak az oroszok.

Montignoso grófnő.

München, okt. 20. Megbízható forrásból jelentik, hogy a szász király és **Montignoso grófnő** között újabban megindult tárgyalás meghiusult. A király nem akart beleegyezni abba, hogy **Montignoso grófnő** viszlantassa gyermekeit. — Ezzel szemben **Drezdából** azt jelentik, hogy **Montignoso grófnő** már legközelebb találkozni fog gyermekeivel. A találkozás helye és ideje már megvan állapítva, de szigorúan titkolják. Annyi bizonyos hogy a találkozás nem **Drezdában**, hanem **Drezda közelében** fog megtörténni. A szász király maga természetesen nem lenne jelen a találkozáson.

Rosdesztvenszky vád alatt.

Pétervár, okt. 20. **Rosdesztvenszky** tengernagy és vele együtt vád alá helyezett tisztek pörében, a minap hirdették ki az ítéletet. A hadi törvényszék **Rosdesztvenszky** tengernagyot fölmentette, a **Brabi** ágyunaszád parancsnokát, valamint **Chapler** kapitányt rangjától megfosztotta. Két más tisztet elbocsátott a törvényszék a tengerészet szolgálatából.

Parlamento ungarico.

Budapest, 20. Nella seduta della Camera dei deputati fra altro fu trattata la domanda di autorizzazione a procedere contro il deputato **Zanella**. Il presidente della Commissione all'unanimità dichiarò che la medesima propone sia rifiutata l'autorizzazione, essendo l'on. **Zanella** accusato di calunnia per articoli che non portano firma nessuna.

Il D.r Tibor Gaal.

Budapest, 20. Il „Fővárosi Tudósító“ annuncia, il vicegovernatore di Fiume **D.r Tibor Gaal** fu nominato giudice al r. Tribunale amministrativo.

SPORT.

A vasárnapi football match. Holnap, vasárnap délután 3 órakor football-mérkőzés lesz a Fiumei Atletikai Club és a Giovine Fiume csapatai között, mely mérkőzés elé a közönség élénk érdeklődéssel tekint, minthogy az utóbb nevezett csapatnak ez lesz első nyilvános bemutatkozása. A Fiumei Atletikai Club csapata a következő összeállításban fog kiállani:

Accurti

Naschitz Fleischmann

Ponger Cowie Zengő

Schön Gulyás Buzássy Morini Smyver míg a Giovine Fiume csapatának zömét fiumei ifjak képezik, a kik a F. A. C. által meghonosított football körülbelül egy fél évvel ezelőtt kezdtek rendszeresen üzni, de már most is néhány jó erővel rendelkeznek. Természetes, hogy győzelmi kilátásokkal nem mennek küzdelembe, ellenben a F. A. C. csapata inkább a szép összjátékra, mint a nagy goalarányra fogja a fősúlyt fektetni. Belépő-díj személyenként 60 fillér, igazolt sportegyletek tagjainak 40 fillér, tanulóké és fiuknak 30 fillér.

ABBAZIA,

„Nemzetközi Hálókocsi Társaság“ fűrdőtelepe egész éven át nyitva.

Iroda: **Stefánia szálloda.**

Sürgőnycim: **Kuranstalten Abbazia.**

Egészen új berendezés. A fűrdőigazgatóság összes épületei renoválva és a leg-elegánsabban ujonan bebútorozva. Lift, villamos világítás, meleg- és hidegvízvezeték, tengerifűrdők. A fűrdőigazgatóság épületei: **Stefánia szálloda, Quarnero szálloda** és kávéház, 1-ső 2-ik és 3-ik számú dependance, **Amália, Angiolina, Flóra, Laura, Mandria, Slatina** villák stb.

A társaság szállodái a fűrdőhely központjában, a híres babérodőben a tengerparton, a legnagyobb, e nemben egyedülálló kényelmet nyújtják. (Angiolina tengerifűrdő a Quarnero szálloda mellett, **Lajos Victor** főherceg meleg tengerifűrdő és gyógyfűrdő a Stefánia szállóval és a 2-ik számú dependanceval közvetlen összeköttetésben.)

A **Quarnero** kávéházban, a **Glacier** pavillonban, a **Stefánia szálloda** télikertjében és nagy éttermében naponta hangverseny. Az elegáns nagyközönség találkozó helye.

A legjobb híru konyha. Saját borpince, 25 féle francia pezsgő. Nagy társalgóhelyiségek, olvasóterem, zeneterem, játéktér, télikert, jól szellőztetett magas éttermek nagy kiterjedésű saját park, gyönyörű kilátással a fiumei öbölre (**Quarnero**) és a szigetcsoporra (**Veglia, Cherso**).

A **Stefánia szálloda**ban minden nyelven beszélnek. Tudakozódásra szives készséggel válaszol a „Nemzetközi Hálókocsi-társaság fűrdőtelepeinek igazgatósága.“

Abbazia Stefánia szálloda.

Kőbányai polgári sör

az „Europa“, „de la Ville“, „Hungaria“ szálloda éttermeiben, a „Magyar vendéglő“, „Città di Pisino“, „Leon d'oro“, „Trattoria alla Bonavia“ és több más nevesebb vendéglőben és kávéházban kapható.

SÜTÖDE NEMETZ C.

(Widmár A. utóda)

A t. közönség b. tudomására hozza miszerint Fiumében, via Andrassy 2. sz. alatt pék-fióküzletet nyitott. Naponta háromszor friss kenyér első minőségű lisztből, ugyszintén mindenféle sütemény. Megrendelések pontosan házhoz szállítatnak.

D'affitare

In una villa a Volosca e d'affitare un quartiere di 5 stanze, camerino, cucina e terrazza con stupenda vista al mare. Insinuarsi a Fiume, Via Remai 1 I. pino.

Kiadó lakás

Egy voloscai villában egy ötszobás lakás, konyhával, mellékhelyiségekkel és terasszal, gyönyörű kilátással a tengerre. Felvilágosítást adnak: Fiume, via Remai 1. I. emelet.

KERESEK

2 vagy 3 szobás lakást, november 1-ére, esetleg azonnali átvételre is. Cim a kiadóhivatalban.

Hol vesszük a legizlesebb és legolcsóbb ékszereket?

Engelsrath J.-nél

Fiume Adamich-tér és Abbazia, villa Stiglic, szemben a vásárcsarnokkal.

Arany, ezüst, drágakő és régészeti áruk legnagyobb raktára.

Órák, moretti különlegesség, fiumei és abbaziai emlékek.

Legolcsóbb árak.

Saját műterem órák és mindenféle ékszerek javítására, átalakítására és készítésére.

Telefon sz. 758.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

➡ Őszi és téli kelmékben. ➡

Uri és női ruha szövetek.

Flanellek, parkettek.

Kész fehérneműek.

Felöltők, gallérok, palatonok.

Blousok 90 fillértől felfelé. — Trikók, nyakkendők. Függönyök, asztalszönyegek, futók, vásznak stb.

A New-York városához címzett Rövid-és divatáru üzletben.

FIUME, Via Andrassy 1 szám.

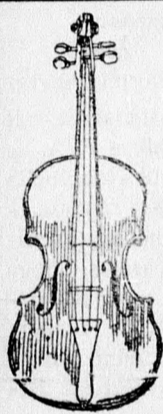
Magyarok találkozó helye:

a New-York kávéház

a vasuti állomással szemben.

Minden este cigányzenekar hangverseny.

Jó és pontos kiszolgálás.

REMÉNYI MIHÁLY

műhegedű-készítő. A magyar kir. Zeneakadémia szállítója
Budapest, VI., Király-utca 58. szám.

Ajánlja dus raktárát valódi olasz, francia, angol, német és magyar mesterhegedűk, gordonkák és vonókban, legújabb hegedűalakú tokok szolid, finom kivitelben. Gyanták, álltartók, hangjegyvállványok a legcélsebb formában.

➡ Quinttisza és tartós hangversenyhurok, ➡

melyeket a legnagyobb művészek, mint: Hubay, Burmester, Grünfeld, Arányi, Geyer Stefi, Vecsey, Földes, Bürger tanár urak hangversenyéiken használnak előszerzetettel.

Jutányos áru butorok!

FIUME, Via San Vito 3, 5, 7.

CAMERA RIKÁRD

Stopár G.-cég képviselője. — Fiume.

2 ágy (egy helyre való).....	18.— frt
2 éjjeli szekrény.....	12.— "
2 szekrény (Chiffon).....	26.— "
1 mosdó-szekrény.....	3.20 "
1 asztal.....	3.50 "
1 tükör.....	1.50 "
1 kép.....	2.— "
4 szék.....	3.50 "
1 köpő áda.....	—80 "
1 törülköző-tartó.....	—80 "
teljes szobaberendezés.....	71.— frt

Egyszerű teljes szobaberendezés, fényes gör. stílus.....	100.— frt
Teljes szobaberendezés, fényes görög stílus, márványdíszszel.....	125.— "
Teljes szoba - berendezés, matt, ó-német stílus, márványdíszszel.....	145.— "
Konyhakredenc.....	13.— "
Konyhaszekrény 4 fiókkal.....	16.— "
Ágyrugany.....	5.— "
Összecsukható vaságy gumival.....	11.— "

➡ Fa-ágy, fényes (egy helyre való) ruganyval 14.—frt. ➡

Alessandro S. Szántó

Via Governo 14 - FIUME - (Corso) Telef. 46.

Higiéniai-, gummiáru-, orvosi és orthopediai műszer, kötszer, gummi-harisnya, toilette cikk és illatszer üzletét megnyitotta.

Orvosi és orthopediai műszerek gyorsan és mérsékelt árban javítottatnak.

Ha aperto il suo negozio con grande assortimento

Articoli Igienici. di Gomma, Strumenti Chirurgici ed Ortopedici. Bendaggi, Calze elastiche, Articoli da Toilette, Profumerie, ecc.

Si assumono riparazioni di Strumenti Chirurgici ed Ortopedici.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; Dr. MIZZAN A.,

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek, stb. stb.

➡ Hirdetések felvételnek a „Fiumei Hirlap“ kiadóhivatalában. (Via Ciotta 28. Telefon 778).

E. HÖNIG

STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO

Con grande Deposito di Carta

Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.

Eseguisce commissioni di qualsiasi lavoro si in Cromo-litografia che in

TIPOGRAFIA,

secondo i sistemi pui recenti.

Garantisce il perfezionamento del lavoro unendo a questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.

Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di grande effetto, così pure per Preventivi, Prezzi correnti ecc. ecc.